Unitat 4 · El que és de tots

Resum · Llibre de l'alumnat, pàgs. 57–72

El **sector públic** reunix les administracions i les empreses públiques, i complix quatre funcions: prestar serveis, redistribuir la renda, regular i estabilitzar l'economia. Amb elles sosté l'**Estat del benestar**, que busca equitat i solidaritat. Els **serveis públics** bàsics són l'educació, la sanitat i els serveis socials, i els presten o gestionen diverses administracions: l'estatal, l'autonòmica i la local. El seu finançament és sobretot col·lectiu, encara que alguns poden tindre taxes, preus públics o bitllets, i costen: un alumne d'institut, per exemple, costa milers d'euros a l'any. La **Seguretat Social** protegix davant de la jubilació, la baixa, el naixement d'un fill i la desocupació, i les seues prestacions contributives es financen sobretot amb les **cotitzacions**, en un sistema de repartiment; algunes prestacions tenen finançament estatal. Els **impostos** són tributs que fixa la llei. El sistema tributari s'inspira en la capacitat econòmica, la igualtat i la **progressivitat**. L'IVA grava el consum, l'IRPF la renda, l'IBI determinats immobles, entre ells els habitatges, i els tributs cedits els gestiona en part la Generalitat. Amb un impost progressiu, qui més guanya paga un tant per cent major. El **frau fiscal** perjudica qui complix, perquè reduïx el que hi ha per als serveis, i per això convé demanar el justificant i treballar amb alta. La **redistribució** reduïx diferències amb impostos, transferències i serveis públics. Tot açò servix per a la teua fitxa E4: saber quin servei ja existix, qui el dona i quant costa el que proposes.

El sector públic

- Administracions i empreses públiques
- Béns públics i serveis bàsics
- Quatre funcions: prestar, redistribuir, regular, estabilitzar
- Estat del benestar: equitat i solidaritat

Serveis públics

- Educació, sanitat i serveis socials
- Administració estatal, autonòmica i local (diputacions i ajuntaments)
- Diners de tots, cost per persona

La Seguretat Social

- Pensions, baixa, naixement i desocupació
- Cotitzacions: sistema de repartiment

Els impostos

- Impostos, taxes i contribucions
- Capacitat econòmica, igualtat i progressivitat
- IVA, IRPF, IBI i tributs cedits

Frau i redistribució

- Frau: el paguen els altres
- Demanar la factura
- Impostos progressius, prestacions i ajudes

ON S'EXPLICA EN EL LLIBRE

- **4.1** Sector públic · 59–60
- **4.2** Serveis públics · 61–62
- **4.3** Seguretat Social · 63–64
- **4.4** Impostos · 65
- **4.5** Equitat · 66

Material complementari del llibre de l'alumnat. Les persones, empreses i situacions dels casos són fictícies, tret que s'indique una altra cosa.